

Załącznik 4

Analiza i ocena oddziaływania MPA na obszary NATURA 2000 i inne obszary chronione przyrody

Analiza i ocena oddziaływania na środowisko działań adaptacyjnych

Skala ocen stosowana przy ocenie oddziaływania na środowisko działań adaptacyjnych

Działanie będzie pozytywnie oddziaływało na dany element środowiska	++
Działanie będzie raczej pozytywnie oddziaływało na dany element środowiska	+
Oddziaływanie na dany element środowiska jest neutralne	0
Działanie będzie negatywnie oddziaływać na dany element środowiska, ale możliwe jest minimalizowanie tego oddziaływania	-
Działanie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko i możliwości minimalizowania tego oddziaływania są ograniczone	--

Tabela 1. Analiza i ocena oddziaływania na środowisko działań adaptacyjnych celu 1. Łagodzenie negatywnego oddziaływania ekstremalnych zjawisk termicznych, w tym koncentracji zanieczyszczeń (inwersje termiczne, MWC).

Działanie 1.1. Wprowadzanie rozwiązań w organizacji ruchu zwiększających jego płynność; nadanie priorytetu komunikacji miejskiej (inteligentne systemy sterowania, modernizacje, systemy świetlne i inne działania poprawiające płynność ruchu)   Działanie 1.2. Wprowadzanie rozwiązań usprawniających funkcjonowanie transportu publicznego obejmujących m.in. zadania: a) budowa nowych połączeń, w szczególności nowych linii tramwajowych; budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych, b) rozbudowa parkingów systemu P+R oraz P+G (także z uwzględnieniem właściwego zagospodarowania wód opadowych), c) modernizacja infrastruktury przystankowej - odnawialne źródła energii, zielone przystanki, zielone torowiska, d) sukcesywna wymiana taboru na pojazdy o wyższym termicznym komforcie podróży, spełniające wymogi ekologiczne oraz ustawy o elektromobilności, e) zweryfikowanie rozkładów jazdy komunikacji miejskiej (regularność i częstotliwość przejazdów), f) dalszy rozwój kolei metropolitalnej powiązanej z innymi systemami transportu miejskiego (węzły przesiadkowe)   Działanie 1.3. Kontynuacja zmian w systemach ogrzewania i chłodzenia na bardziej efektywne i mniej- lub bezemisyjne w obiektach publicznych oraz w zabudowie mieszkaniowej i innej (znajdującej się w zasobach miasta) m.in. poprzez: a) podłączenie do sieci ciepłowniczej i chłodniczej oraz rozbudowa tej sieci, b) wymiana istniejących palenisk na paliwa stałe na nowoczesne gazowe, i inne c) wymiana źródeł energii cieplnej (na elektryczne, pompy ciepłe, baterie słoneczne i inne), d) modernizacja sieci ciepłowniczej (m.in. sukcesywna wymiana sieci na preizolowaną; wymiana zdewastowanej izolacji termicznej)   Działanie 1.4. Utworzenie skoordynowanego systemu zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej; kontynuacja termomodernizacji budynków (obiektów oświatowych, innych budynków usług publicznych, budynków mieszkalnych)   Działanie 1.5. Działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego w sytuacji wystąpienia ekstremalnych zjawisk klimatycznych (modernizacja sieci energetycznej, dywersyfikacja źródeł energii)   Działanie 1.6. Opracowanie oraz wdrożenie koncepcji wprowadzania błękitno-zielonej infrastruktury do przestrzeni miejskiej, w szczególności w terenach o największej intensywności zabudowy, [wsk. intensywności zabudowy $\geq 2,0$; udział powierch. biol. czynnej $< 20\%$]   Działanie 1.7. Wprowadzenie rozwiązań zmniejszających ruch samochodowy w Śródmieściu, w tym: - budowa nowych ciągów pieszo-rowerowych i dróg rowerowych; (rozbudowa miejskiego systemu tras rowerowych zgodnie z Programem Rowerowego Miasta Poznania 2017-2022 r. z perspektywą 2025 r.) - reorganizacja ruchu pod kątem ograniczenia i uspokojenie ruchu samochodowego w Śródmieściu   Działanie 1.8. Rewaloryzacja zieleni parkowej w mieście; rewaloryzacja istniejących i tworzenie nowych parków.   Działanie 1.9. Odtwarzanie zadrzewień przyulicznych; rewaloryzacja istniejących i tworzenie nowych skwerów w miejscach zdegradowanych (w tym w ramach programu rewitalizacji miasta)

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Tabela 2. Analiza i ocena oddziaływania na środowisko działań adaptacyjnych celu 2. Ograniczanie skutków nawaalnych opadów i powodzi miejskich, susz oraz burz i silnych wiatrów.

Działanie 2.1. Zachowanie i rewitalizacja istniejących cieków i zbiorników wodnych. Działanie 2.2. Podejmowanie wspólnych działań w ochronie zlewni cieków miejskich i jezior w ramach metropolii Poznań. Działanie 2.3. Zagospodarowywanie wód opadowych „in situ” w mieście; wykorzystanie „czystych” wód opadowych na terenie nieruchomości (dla obiektów użyteczności publicznej). Działanie 2.4. Tworzenie systemu zbiorników retencyjno-podczyszczających. Działanie 2.5 Montowanie urządzeń sedymentacyjno-flotujących, osadników i separatorów dla wód opadowych spływających z obiektów i terenów o dużym zanieczyszczeniu. Działanie 2.6. Opracowanie standardów miejskiego systemu odwodnieniowego; sporządzenie (opracowanie) katalogu/wytycznych dobrych praktyk w zagospodarowaniu wód deszczowych Działanie 2.7. Tworzenie powierzchniowego odprowadzania wód opadowych z jezdni ulic na pasy terenów infiltrujących, na obszarach o mniejszej intensywności zabudowy. Działanie 2.8. Odtworzenie i modernizacja istniejących rowów i systemów melioracyjnych. Budowa kompleksowego miejskiego systemu odwodnienia dla 20 zlewni w wykorzystaniem między innymi naturalnych metod retencji, w szczególności zlewni „Bogdanka”. Działanie 2.9. Opracowania modelu hydraulicznego i utworzenie automatycznego systemu monitoringu /kontroli pracy kanalizacji deszczowej Działanie 2.10. Program inwentaryzacji i oceny kondycji zadrzewień pod kątem ich zagrożenia w przypadku silnych wiatrów. Sukcesywne usuwanie zadrzewień stanowiących zagrożenie w przypadku silnych wiatrów.											
Komponenty Środowiska		Działanie 2.1.	Działanie 2.2.	Działanie 2.3.	Działanie 2.4.	Działanie 2.5.	Działanie 2.6.	Działanie 2.7.	Działanie 2.8.	Działanie 2.9.	Działanie 2.10.
Różnorodność biologiczna, flora i fauna	Rezerwat przyrody „Żurawiniec”	+	+	0	0	+	0	0	-	0	0
	Rezerwat przyrody „Meteoryt Morasko”	+	+	0	0	0	0	0	-	0	0
	Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Cybiny w Poznaniu”	+	+	0	0	+	0	0	-	0	0
	Obszar Natura 2000 „Biedrusko” PLH300001	+	+	0	0	+	0	0	0	0	0

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Komponenty Środowiska		Działanie 2.1.	Działanie 2.2.	Działanie 2.3.	Działanie 2.4.	Działanie 2.5.	Działanie 2.6.	Działanie 2.7.	Działanie 2.8.	Działanie 2.9.	Działanie 2.10.
	Obszar Natura 2000 „Dolina Samicy” PLB300013	+	+	0	0	+	0	0	0	0	0
	Obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Użytek Ekologiczny „Traszkі Ratajskie”	++	++	0	0	+	0	0	-	0	0
	Użytek ekologiczny „Bogdanka I”	++	++	0	0	+	0	0	-	0	0
	Użytek ekologiczny „Bogdanka II”	++	++	0	0	+	0	0	-	0	0
	Użytek ekologiczny Strzeszyn”	++	++	0	0	+	0	0	-	0	0
	Użytek ekologiczny „Dębina I”	++	++	0	0	+	0	0	-	0	0
	Użytek ekologiczny „Dębina II”	++	++	0	0	+	0	0	-	0	0
	Użytek ekologiczny „Darzybór”	++	++	0	0	+	0	0	-	0	0
	Użytek ekologiczny „Wilczy Młyn”	++	++	0	0	+	0	0	-	0	0
	Użytek ekologiczny „Łęgi Potoku Różanego”	++	++	0	0	+	0	0	-	0	0
	Pomniki przyrody (34 obiekty)	+	+	0	0	+	0	0	-	0	-
	Korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie KPnC-24B, Dolina Warty odcinek poznański KPnC-22B	+	+	0	0	+	0	0	-	0	-
	Inne elementy systemu przyrodniczego miasta: lasy ochronne, parki (43) i zieleńce (120), Ogród Botaniczny, Ogród Dendrologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego, Stary Ogród Zoologiczny, ogrody działkowe, cmentarze	+	+	0	0	+	0	0	-	0	-

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Tabela 3. Analiza i ocena oddziaływania na środowisko działań adaptacyjnych celu 3. Informowanie oraz zwiększanie świadomości społeczności miejskiej dotyczącej skutków zmian klimatu.

Działanie 3.1. Przeprowadzenie kampanii społecznej promującej dobre praktyki adaptacyjne; promowanie systemów zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenach własnych (przemysłowych, magazynowych, usługowych, mieszkaniowych, parkingowych) ukierunkowane na zwiększenie retencji gruntowej wód deszczowych w lokalnych zlewniach.

Działanie 3.2. Przeprowadzenie działań edukacyjnych na temat regulacji prawnych w zakresie ochrony środowiska, dostępu do informacji i uczestnictwa w podejmowaniu decyzji dotyczących środowiska (kontynuacja działań).

Działanie 3.3. Usprawnienie i rozszerzenie systemu ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami klimatycznymi; aplikacja systemu informatycznego, w tym utworzenie strony internetowej o ryzyku przekroczenia norm zanieczyszczeń powietrza i zaleceniach dotyczących zachowań ludności; bezpłatna aplikacja na smartfony, strona internetowa miasta.

Działanie 3.4. Budowa i utrzymanie platformy wymiany wiedzy o dobrych praktykach w adaptacji do zmian klimatu.

Działanie 3.5. Wzmocnienie i rozszerzenie współpracy z Parkiem Technologicznym, uczelniami oraz innymi placówkami badawczymi Poznania.

Działanie 3.6. Utworzenie i zarządzanie bazą danych o zagrożeniach i skutkach ekstremalnych zjawisk klimatycznych..

Komponenty Środowiska		Działanie 3.1.	Działanie 3.2.	Działanie 3.3.	Działanie 3.4.	Działanie 3.5.	Działanie 3.6.
Różnorodność biologiczna, flora i fauna	Rezerwat przyrody „Żurawiniec”	+	+	0	+	+	0
	Rezerwat przyrody „Meteoryt Morasko”	+	+	0	+	+	0
	Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Cybiny w Poznaniu”	+	+	0	+	+	0
	Obszar Natura 2000 „Biedrusko” PLH300001	+	+	0	+	+	0
	Obszar Natura 2000 „Dolina Samicy” PLB300013	+	+	0	+	+	0
	Obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005	+	+	0	+	+	0
	Użytek Ekologiczny „Traszki Ratajskie”	+	+	0	+	+	0
	Użytek ekologiczny „Bogdanka I”	+	+	0	+	+	0
	Użytek ekologiczny „Bogdanka II”	+	+	0	+	+	0
	Użytek ekologiczny Strzeszyn”	+	+	0	+	+	0
	Użytek ekologiczny „Dębina I”	+	+	0	+	+	0
	Użytek ekologiczny „Dębina II”	+	+	0	+	+	0

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Komponenty Środowiska		Działanie 3.1.	Działanie 3.2.	Działanie 3.3.	Działanie 3.4.	Działanie 3.5.	Działanie 3.6.
	Użytek ekologiczny „Darzybór”	+	+	0	+	+	0
	Użytek ekologiczny „Wilczy Młyn”	+	+	0	+	+	0
	Użytek ekologiczny „Łęgi Potoku Różanego”	+	+	0	+	+	0
	Pomniki przyrody (34 obiekty)	+	+	0	+	+	0
	Korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie KPnC-24B, Dolina Warty odcinek poznański KPnC-22B	+	+	0	+	+	0
	Inne elementy systemu przyrodniczego miasta: lasy ochronne, parki (43) i zieleńce (120), Ogród Botaniczny, Ogród Dendrologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego, Stary Ogród Zoologiczny, ogrody działkowe, cmentarze	+	+	0	+	+	0

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Tabela 4. Analiza i ocena oddziaływania na środowisko działań adaptacyjnych celu 4. Ograniczanie skutków nawalnych opadów i powodzi miejskich, susz oraz burz i silnych wiatrów.

Działanie 4.1. Modernizacja infrastruktury obiektów pomocy społecznej. Działanie 4.2. Zorganizowanie systemowej opieki nad seniorami – tworzenie dziennych domów seniora i poszerzenie zakresu ich działalności. Działanie 4.3. Sukcesywne podnoszenie standardu usług medycznych w zakładach opieki zdrowotnej miasta. Działanie 4.4. Budowa strażnic i doposażanie sprzętowe PSP i OSP; techniczne wsparcie służb ratowniczych i jednostek zarządzania kryzysowego; rozbudowa infrastruktury krytycznej. Działanie 4.5. Zorganizowanie i przeprowadzenie wspólnych szkoleń służb w ramach współpracy PSP i OSP (integracja systemów reagowania kryzysowego). Działanie 4.6. Sporządzenie wytycznych zagospodarowania przestrzennego w dokumentach planistycznych, koncepcjach, projektach itp. Sukcesywne sporządzanie planów miejscowych zwiększających odporność miasta.							
Komponenty Środowiska		Działanie 4.1.	Działanie 4.2.	Działanie 4.3.	Działanie 4.4.	Działanie 4.5.	Działanie 4.6.
Różnorodność biologiczna, flora i fauna	Rezerwat przyrody „Żurawiniec”	0	0	0	0	0	0
	Rezerwat przyrody „Meteoryt Morasko”	0	0	0	0	0	0
	Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Cybiny w Poznaniu”	0	0	0	0	0	0
	Obszar Natura 2000 „Biedrusko” PLH300001	0	0	0	0	0	0
	Obszar Natura 2000 „Dolina Samicy” PLB300013	0	0	0	0	0	0
	Obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005	0	0	0	0	0	0
	Użytek Ekologiczny „Traszki Ratajskie”	0	0	0	0	0	0
	Użytek ekologiczny „Bogdanka I”	0	0	0	0	0	0
	Użytek ekologiczny „Bogdanka II”	0	0	0	0	0	0
	Użytek ekologiczny Strzeszyn”	0	0	0	0	0	0
	Użytek ekologiczny „Dębina I”	0	0	0	0	0	0
	Użytek ekologiczny „Dębina II”	0	0	0	0	0	0
	Użytek ekologiczny „Darzybór”	0	0	0	0	0	0
	Użytek ekologiczny „Wilczy Młyn”	0	0	0	0	0	0
Użytek ekologiczny „Łęgi Potoku Różanego”	0	0	0	0	0	0	

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Komponenty Środowiska		Działanie 4.1.	Działanie 4.2.	Działanie 4.3.	Działanie 4.4.	Działanie 4.5.	Działanie 4.6.
	Pomniki przyrody (34 obiekty)	0	0	0	0	0	0
	Korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie KPnC-24B, Dolina Warty odcinek poznański KPnC-22B	0	0	0	0	0	0
	Inne elementy systemu przyrodniczego miasta: lasy ochronne, parki (43) i zieleńce (120), Ogród Botaniczny, Ogród Dendrologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego, Stary Ogród Zoologiczny, ogrody działkowe, cmentarze	0	0	0	0	0	0

Zidentyfikowane potencjalne negatywne oddziaływania środowisko

Tabela 5. Działania adaptacyjne, które mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko

Komponent środowiska		Działanie 1.2	Działanie 1.3	Działanie 1.7	Działanie 2.8	Działanie 2.10
Różnorodność biologiczna, flora i fauna	Rezerwat przyrody „Żurawiniec”			X	X	
	Rezerwat przyrody „Meteoryt Morasko”			X	X	
	Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Cybiny w Poznaniu”				X	
	Obszar Natura 2000 „Biedrusko” PLH300001					
	Obszar Natura 2000 „Dolina Samicy” PLB300013					
	Obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005					
	Użytek Ekologiczny „Traszki Ratajskie”			X	X	
	Użytek ekologiczny „Bogdanka I”			X	X	
	Użytek ekologiczny „Bogdanka II”			X	X	
	Użytek ekologiczny Strzeszyn”			X	X	
	Użytek ekologiczny „Dębina I”			X	X	
	Użytek ekologiczny „Dębina II”			X	X	
	Użytek ekologiczny „Darzybór”			X	X	
	Użytek ekologiczny „Wilczy Młyn”			X	X	
	Użytek ekologiczny „Łęgi Potoku Różanego”			X	X	
	Pomniki przyrody		X	X	X	X
	Drożność korytarzy ekologicznych Korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie KPnC-24B, Dolina Warty odcinek poznański KPnC-22B	X	X	X	X	X
Inne elementy systemu przyrodniczego miasta				X	X	

Analiza i ocena działań adaptacyjnych zidentyfikowanych jako negatywnie oddziałujące na środowisko

Tabela 6. Ocena negatywnego oddziaływania na środowisko **działania 1.2**. Wprowadzanie rozwiązań usprawniających funkcjonowanie transportu publicznego m.in. zadania:

a) budowa nowych połączeń, w szczególności nowych linii tramwajowych; budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych,

b) rozbudowa parkingów systemu P+R oraz P+G (także z uwzględnieniem właściwego zagospodarowania wód opadowych),

c) modernizacja infrastruktury przystankowej - odnawialne źródła energii, zielone przystanki, zielone torowiska,

d) sukcesywna wymiana taboru na pojazdy o wyższym termicznym komforcie podróży, spełniające wymogi ekologiczne oraz ustawy o elektromobilności,

e) zweryfikowanie rozkładów jazdy komunikacji miejskiej (regularność i częstotliwość przejazdów),

f) dalszy rozwój kolei metropolitalnej powiązanej z innymi systemami transportu miejskiego (**węzły przesiadkowe**)

Komponenty środowiska	Kategoria oddziaływania	Opis oddziaływania i jego skutków	Charakter i ocena oddziaływania	Możliwość skumulowania oddziaływań	Działania minimalizujące
Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta Korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie KPnC-24B, Dolina Warty odcinek poznański KPnC-22B	- niszczenie lub pogorszenie jakości siedlisk	Rozbudowa parkingów oraz budowa nowych połączeń i węzłów przesiadkowych może się wiązać z niszczeniem/usuwaniem zieleni oraz zabudową techniczną powierzchni biologicznie czynnej. Oddziaływanie dotyczy części systemu ekologicznego miasta objętej korytarzami ekologicznymi (np. zadrzewienia, nadbrzeżne zbiorowiska roślinne wraz z żyjącymi tam gatunkami flory i fauny)	- prawdopodobne - bezpośrednie - trwałe - skutki są możliwe do uniknięcia	Oddziaływanie prac budowlanych może się kumulować, a brak zastosowania działań minimalizujących może prowadzić do zaburzenia drożności korytarzy ekologicznych.	- zachowanie zasady przezorności przy planowaniu wykonywanych prac - dobór metod/środków minimalizujących negatywne oddziaływanie stosownie do warunków środowiska - dostosowanie prac do biologii stwierdzonych gatunków, - ograniczenie do minimum wycinki drzew i usuwania

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Komponenty środowiska	Kategoria oddziaływania	Opis oddziaływania i jego skutków	Charakter i ocena oddziaływania	Możliwość skumulowania oddziaływań	Działania minimalizujące
					roślinności - zabezpieczenie drzew w sąsiedztwie prowadzonych prac - zaplanowanie i wykonanie działań kompensacyjnych - prowadzenie wszystkich wykonywanych prac z udziałem wykwalifikowanego personelu technicznego - zapewnienie wysokiego standardu prowadzenia prac (organizacja, dobór sprzętu) - zapewnienie kontroli jakości wykonanych prac

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Tabela 7. Ocena negatywnego oddziaływania na środowisko **działania 1.3**. Kontynuacja zmian w systemach ogrzewania i chłodzenia na bardziej efektywne i mniej- lub bezemisyjne w obiektach publicznych oraz w zabudowie mieszkaniowej i innej (znajdującej się w zasobach miasta) m.in. poprzez:

- a) podłączenie do sieci ciepłowniczej i chłodniczej oraz rozbudowa tej sieci,
- b) wymiana istniejących palenisk na paliwa stałe na nowoczesne gazowe i inne,
- c) wymiana źródeł energii cieplnej (na elektryczne, pompy ciepłe, baterie słoneczne i inne),
- d) **modernizacja sieci ciepłowniczej (m.in. sukcesywna wymiana sieci na preizolowaną; wymiana zdewastowanej izolacji termicznej)**

Komponenty środowiska	Kategoria oddziaływania	Opis oddziaływania i jego skutków	Charakter i ocena oddziaływania	Możliwość skumulowania oddziaływań	Działania minimalizujące
Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta Korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie KPnC-24B, Dolina Warty odcinek poznański KPnC-22B Pomniki przyrody	- usunięcie roślinności lub uszkodzenie drzew - niszczenie lub pogorszenie jakości siedlisk	Modernizacja sieci ciepłowniczej wiąże się z potencjalnymi pracami budowlanymi, a w konsekwencji - niszczeniem/usuwaniem zieleni oraz zabudową techniczną powierzchni biologicznie czynnej. Oddziaływanie dotyczy części systemu ekologicznego miasta objętej korytarzami ekologicznymi (np. zadrzewienia, nadbrzeżne zbiorowiska roślinne wraz z żyjącymi tam gatunkami flory i fauny). Możliwe jest, że prace prowadzone będą w otoczeniu zadrzewień (np. pomników przyrody) i doprowadzą do wcinki/uszkodzenia drzew.	- prawdopodobne - bezpośrednie - trwałe - skutki są możliwe do uniknięcia	Oddziaływanie prac budowlanych może się kumulować, a brak zastosowania działań minimalizujących może prowadzić do zaburzenia drożności korytarzy ekologicznych oraz uszkodzenia pomników przyrody.	- zachowanie zasady przezorności przy planowaniu wykonywanych prac - dobór metod/środków minimalizujących negatywne oddziaływanie stosownie do warunków środowiska - dostosowanie prac do biologii stwierdzonych gatunków, - ograniczenie do minimum wycinki drzew i usuwania roślinności - zabezpieczenie drzew w sąsiedztwie prac prowadzonych prac

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Komponenty środowiska	Kategoria oddziaływania	Opis oddziaływania i jego skutków	Charakter i ocena oddziaływania	Możliwość skumulowania oddziaływań	Działania minimalizujące
					- zaplanowanie i wykonanie działania kompensacyjnych - prowadzenie wszystkich wykonywanych prac z udziałem wykwalifikowanego personelu technicznego - zapewnienie wysokiego standardu prowadzenia prac (organizacja, dobór sprzętu) - zapewnienie kontroli jakości wykonanych prac

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Tabela 8. Ocena negatywnego oddziaływania na środowisko **działania 1.7**. Wprowadzenie rozwiązań zmniejszających ruch samochodowy w Śródmieściu, w tym:

- a) **budowa nowych ciągów pieszo-rowerowych i dróg rowerowych** (rozbudowa miejskiego systemu tras rowerowych zgodnie z Programem Rowerowego Miasta Poznania 2017-2022 r. z perspektywą 2025 r.),
- b) reorganizacja ruchu pod kątem ograniczenia i uspokojenia ruchu samochodowego w Śródmieściu.

Komponenty środowiska	Kategoria oddziaływania	Opis oddziaływania i jego skutków	Charakter i ocena oddziaływania	Możliwość skumulowania oddziaływań	Działania minimalizujące
Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta, Rezerваты przyrody („Żurawiniec” i „Meteoryt Morasko”) Użytki Ekologiczne (Traszki Ratajskie, Bogdanka I, Bogdanka II Strzeszyn, Dębina I, Dębina II Użytek ekologiczny, Darzybór, Wilczy Młyn,	- usunięcie roślinności lub uszkodzenie drzew - niszczenie siedlisk	Budowa nowych ciągów pieszo-rowerowych i dróg rowerowych wiąże się z niszczeniem/usuwaniem zieleni oraz zabudową techniczną powierzchni biologicznie czynnej. Istnieje prawdopodobieństwo zajmowania nowych terenów z roślinnością półnaturalną na terenie różnych obiektów przyrodniczych, włącznie z rezerwatami. Możliwe jest, że prace prowadzone będą w otoczeniu zadrzewień (np. pomników przyrody). Oddziaływanie dotyczy siedlisk zarówno roślinności leśnej jak i łąkowej występującej na terenach objętych różnymi	- prawdopodobne - bezpośrednie - trwałe - negatywne skutki są możliwe do uniknięcia	Oddziaływanie prac budowlanych może się kumulować, a brak zastosowania działań minimalizujących może prowadzić do uszkodzenia/usunięcia drzew (w tym pomników przyrody) oraz zaburzenia drożności korytarzy ekologicznych.	- zachowanie zasady przezorności przy planowaniu wykonywanych prac - dobór metod/środków minimalizujących negatywne oddziaływanie stosownie do warunków środowiska - dostosowanie prac do biologii stwierdzonych gatunków, - ograniczenie do minimum wycinki drzew i usuwania roślinności - zabezpieczenie drzew w sąsiedztwie prowadzonych prac - zaplanowanie i wykonanie działań kompensacyjnych - prowadzenie wszystkich

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Łęgi Potoku Różanego) Pomniki przyrody Korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie KPnC-24B, Dolina Warty odcinek poznański KPnC-22B		formami ochrony przyrody, wraz z żyjącymi tam gatunkami flory i fauny.			wykonywanych prac z udziałem wykwalifikowanego personelu technicznego - zapewnienie wysokiego standardu prowadzenia prac (organizacja, dobór sprzętu)

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Tabela 9. Ocena negatywnego oddziaływania na środowisko działań **działanie 2.8. Odtworzenie i modernizacja istniejących rowów i systemów melioracyjnych. Budowa kompleksowego miejskiego systemu odwodnienia** dla 20 zlewni w wykorzystaniem między innymi naturalnych metod retencji, w szczególności zlewni „Bogdanka”.

Komponenty środowiska	Kategoria oddziaływania	Opis oddziaływania i jego skutków	Charakter i ocena oddziaływania	Możliwość skumulowania oddziaływań	Działania minimalizujące
Różnorodność biologiczna, flora i fauna Rezerваты przyrody („Żurawiniec” i „Meteoryt Morasko”) OChK „Dolina Cybiny w Poznaniu” Użytki Ekologiczne (Traszki Ratajskie, Bogdanka I, Bogdanka II Strzeszyn, Dębina I, Dębina II Użytek ekologiczny, Darzybór, Wilczy	- usunięcie roślinności lub uszkodzenie drzew - niszczenie siedlisk	Odtworzenie i modernizacja istniejących rowów i systemów melioracyjnych oraz budowa kompleksowego miejskiego systemu odwodnienia wiązą się z szybszym odprowadzaniem wód, a w konsekwencji – osuszaniem terenów. Prowadzenie prac budowlanych wiąże się z niszczeniem/usuwaniem zieleni oraz zabudową techniczną powierzchni biologicznie czynnej. Oddziaływanie będzie dotyczyło roślinności terenów zieleni urządzonej i	- prawdopodobne - bezpośrednie - trwałe - negatywne skutki są możliwe do uniknięcia	Oddziaływanie prac budowlanych może się kumulować, a brak zastosowania działań minimalizujących może prowadzić do uszkodzenia/usunięcia drzew (w tym pomników przyrody) oraz zaburzenia drożności korytarzy ekologicznych. W odniesieniu do ew. naruszenia stosunków wodnych, to o ile będzie zachowana równowaga pomiędzy retencją a odwadnianiem oddziaływania skumulowane nie powinny wystąpić.	- zapewnienie wysokiego standardu prowadzenia prac budowlanych (organizacja, dobór sprzętu, zabezpieczenie drzew w sąsiedztwie prowadzonych prac, dostosowanie prac do biologii stwierdzonych gatunków) - w sytuacji prowadzenia prac w rejonie pomników przyrody i obszarów chronionych zindywidualizowanie środków minimalizujących negatywne oddziaływanie w tym planowanie prac w uzgodnieniu z RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim - zachowanie zasady przezorności przy planowaniu wykonywanych prac - dobór metod/środków minimalizujących negatywne oddziaływanie stosownie do warunków środowiska - dostosowanie prac do biologii stwierdzonych gatunków,

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Komponenty środowiska	Kategoria oddziaływania	Opis oddziaływania i jego skutków	Charakter i ocena oddziaływania	Możliwość skumulowania oddziaływań	Działania minimalizujące
Młyn, Łęgi Potoku (Różanego) Pomniki przyrody Korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie KPnC-24B, Dolina Warty odcinek poznański KPnC-22B Inne elementy systemu przyrodniczego miasta		pielęgnowanej, a także roślinności półnaturalnej w dolinach rzek i cieków, w miejscach planowanych prac odwodnieniowych. Możliwe jest, że prace prowadzone będą w otoczeniu zadrzewień (np. pomników przyrody). W przypadku rezerwatów Żurawiniec i Meteoryt Morasko oddziaływanie dotyczy siedlisk zarówno roślinności leśnej, jak i łąkowej wraz z żyjącymi tam gatunkami flory i fauny. Oddziaływanie będzie dotyczyło roślinności terenów zieleni urządzonej i pielęgnowanej, a także roślinności półnaturalnej			- ograniczenie do minimum wycinki drzew i usuwania roślinności - zabezpieczenie drzew w sąsiedztwie prowadzonych prac - zaplanowanie i wykonanie działania kompensacyjnych - prowadzenie wszystkich wykonywanych prac z udziałem wykwalifikowanego personelu technicznego - zapewnienie wysokiego standardu prowadzenia prac (organizacja, dobór sprzętu)

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Komponenty środowiska	Kategoria oddziaływania	Opis oddziaływania i jego skutków	Charakter i ocena oddziaływania	Możliwość skumulowania oddziaływań	Działania minimalizujące
		w dolinach rzek i cieków, w miejscach planowanych prac odwodnieniowych. Możliwe jest, że prace prowadzone będą w otoczeniu zadrzewień w korytarzach ekologicznych albo pomników przyrody.			

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW

Tabela 10. Ocena negatywnego oddziaływania na środowisko **działania 2.10**. Program inwentaryzacji i oceny kondycji zadrzewień pod kątem ich zagrożenia w przypadku silnych wiatrów. **Sukcesywne usuwanie zadrzewień stanowiących zagrożenie w przypadku silnych wiatrów.**

Komponenty środowiska	Kategoria oddziaływania	Opis oddziaływania i jego skutków	Charakter i ocena oddziaływania	Możliwość skumulowania oddziaływań	Działania minimalizujące
Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta Korytarze ekologiczne: Lasy Poznańskie KPnC-24B, Dolina Warty odcinek poznański KPnC-22B Pomniki przyrody Inne elementy systemu przyrodniczego miasta	- usunięcie lub uszkodzenie drzew - niszczenie siedlisk	Oddziaływanie obejmuje część systemu ekologicznego miasta w korytarzach ekologicznych (zadrzewienia oraz nadbrzeżne zbiorowiska roślinne wraz z żyjącymi tam gatunkami flory i fauny). Możliwe jest, że prowadzone prace będą dotyczyły pomników przyrody. Możliwy jest negatywny wpływ na roślinność terenów zieleni urządzonej i pielęgnowanej w innych elementach systemu przyrodniczego miasta, w tym na siedliska zarówno roślinności leśnej, jak i łąkowej wraz z żyjącymi tam gatunkami flory i fauny.	- prawdopodobne - bezpośrednie - trwałe - skutki są możliwe do uniknięcia	- brak	- zachowanie zasady przezorności przy planowaniu wykonywanych prac - dobór metod/środków minimalizujących negatywne oddziaływanie stosownie do warunków środowiska - dostosowanie prac do biologii stwierdzonych gatunków, - ograniczenie do minimum wycinki drzew i usuwania roślinności - zabezpieczenie drzew w sąsiedztwie prowadzonych prac - zaplanowanie i wykonanie działania kompensacyjnych - prowadzenie wszystkich wykonywanych prac z udziałem wykwalifikowanego personelu technicznego - zapewnienie wysokiego standardu prowadzenia prac (organizacja, dobór sprzętu) - zapewnienie kontroli jakości wykonanych prac

OPRACOWANIE PLANÓW ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU W MIASTACH POWYŻEJ 100 TYS. MIESZKAŃCÓW
